

**Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин і регіональних студій
Кафедра міжнародних комунікацій та політичного аналізу
Лабораторія проектів та ініціатив**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН І РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

**Матеріали II Міжнародної науково-практичної
Інтернет-конференції (м. Луцьк, 09 листопада 2022 р.)**

**Луцьк
2022**

УДК 913(21):001.8(063)
А 43

Рекомендовано до друку
Вченою радою факультету міжнародних відносин
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 4 від 15 листопада 2022 р.)

Рецензенти:

Сидорук Тетяна Віталіївна –
докторка політичних наук, професорка,
завідувачка кафедри міжнародних відносин
Національного університету «Острозька Академія»
(М. Острог, Україна)

Актуальні проблеми міжнародних відносин і регіональних досліджень:
Матеріали II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (м. Луцьк, 09 листопада 2022 р.) / укладачі: С. Кулик, А. Моренчук. – Луцьк, Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. – 134 с. PDF-формат; мережеве видання; інституційний репозитарій.

У межах конференції було проведено **круглий стіл «Зовнішньополітичні інтереси України та європейські цінності»** в межах реалізації проекту «Стратегічні комунікації ЄС: протидія деструктивним впливам», програма Еразмус+, напрям Жан Моне (101047033 – ERASMUS-JMO-2021-HEI-TCH-RSCH).

Модератор круглого столу – **Карпчук Наталія Петрівна**,
докторка політичних наук, професорка,
завідувачка кафедри міжнародних комунікацій та політичного аналізу
Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, наукової термінології, власних імен, іншої інформації.

Матеріали конференції розміщені
на сайті факультету міжнародних відносин
ВНУ імені Лесі Українки

<https://vnu.edu.ua/uk/faculties-and-institutions/fakultet-mizhnarodnykh-vidnosyn>

(Рубрика: Наукові та освітні проекти,

Актуальні проблеми міжнародних відносин і регіональних досліджень.

Матеріали II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції
(м. Луцьк, 09 листопада 2022 р.)

ЗМІСТ

Актуальні проблеми міжнародних відносин і зовнішньої політики країн світу		
<i>Красноліцький В. В.</i>	Концепція «м'якої» сили в зовнішній політиці Китаю	5
<i>Федонюк С. В.</i>	Позиціонування Китаю щодо збройної агресії росії проти України на основі аналізу офіційної комунікації щодо взаємодії з головними міжнародними акторами	8
<i>Романюк Н. І.</i>	Євроатлантична інтеграція України: російський фактор	10
<i>Мурінова Є. М.</i>	Военно-політичний вимір інтеграційних процесів у Європейському Союзі	13
<i>Янюк Е. С., Коцан Н. Н.</i>	Договірно-правова база співробітництва України та Ізраїлю	17
<i>Мандрик І. П., Шевчук І. І.</i>	Сучасний стан зовнішньої торгівлі товарами між Україною та Польщею	20
<i>Балак І. О.</i>	Geopolitical Interests of World States in the Arctic	23
<i>Ревага Л. В., Коцан Р. І., Копачинська Г. В.</i>	Геополітичні інтереси сучасної Франції	26
<i>Мілонін В. Є.</i>	Категорії наукової та інноваційної дипломатії у дослідженнях міжнародних відносин	29
<i>Пікулик О. Б.</i>	Historical Aspects and Modern Features of Polish Cultural Diplomacy	33
<i>Федчик О. В., Жемба А. Й.</i>	ТНК та їх роль у розвитку національної економіки України	35
<i>Патійчук В. О., Слащук А. М., Ціпошук С. А., Ципящук А. Л.</i>	Сучасні екологічні проблеми Венесуели	39
Російсько-українська війна очима науковців		
<i>Моренчук А. А. (стар.), Моренчук Андрій (мол.)</i>	Агресія як елемент зовнішньої політики Російської Федерації	46
<i>Куничик Є. Л.</i>	Нормативно-правове регулювання деяких питань у сфері забезпечення національної безпеки України в умовах воєнного стану	51
<i>Пахолок В. М.</i>	Органи місцевого самоврядування як суб'єкт дипломатичного тиску в умовах російської агресії	53
<i>Кулик С. М., Коцан Р. І., Калатинець У. С.</i>	Візити Президента Польщі А. Дуди в Україну у 2022 р. як вияв її підтримки після початку повномасштабного військового вторгнення РФ	56
<i>Романцов Д. Б., Коцан Н. Н., Моренчук А. А.</i>	Наслідки українсько-російської війни для режиму О. Лукашенка в Білорусі	60
<i>Балак І. О., Бучко Д. Т.</i>	Позиція влади та громадськості Республіки Чилі щодо торгнення росії в Україну у 2022 році	65

<i>Хвисюк А. В.</i>	Реалізація політики гендерної рівності у секторі безпеки та оборони сучасної України	70
<i>Кулик С. М.</i>	Спорт як чинник делігітимізації влади президента рф В. Путіна (у контексті російсько-української війни)	72
<i>Мандрик І. П.</i>	Стан зовнішньої торгівлі товарами України в умовах війни	74
<i>Науменко Н. С.</i>	Національний ринок страхування життя в умовах воєнного стану	76
<i>Куценко А. К.</i>	Підсанкційний розвиток економік росії та Китаю	79
Актуальні теоретичні та прикладні питання регіонознавства та регіоналістики		
<i>Б'єсляк І. О.</i>	Удосконалення інституційних засад підвищення міжнародної інвестиційної привабливості Одеської агломерації	81
<i>Павліха Н. В., Шаула С. А.</i>	Міжнародна грантова діяльність в контексті реформи децентралізації в Україні	85
<i>Погребський Т. Г.</i>	Соціально-економічні особливості децентралізаційних процесів у Рівненській області	91
<i>Маковецька Л. О.</i>	Процеси децентралізації в контексті сталого розвитку (на матеріалах Боратинської територіальної громади)	93
Сучасний стан та проблеми туристичного регіонознавства		
<i>Майстер А., А.</i>	Сучасний стан розвитку туристичного ринку України	96
<i>Патійчук В. О.</i>	Проблеми розвитку міжнародного туризму в Єгипті	99
<i>Фіногенова С. І., Коцан Н. Н., Коцан В. Ю.</i>	Актуальні сфери туризму в ЄС (на прикладі Іспанії)	106
Міжнародна інформація та міжнародні комунікації: основні тенденції та проблеми		
<i>Терещук В. І.</i>	Соціально-економічні аспекти становлення медіа-простору Субсахарської Африки	108
<i>Кулинич Р. О., Недзельська У. В.</i>	Боротьба з дезінформацією під час війни	111
<i>Байрак С. О.</i>	Технології формування іміджу посадових осіб органів публічної влади	115
Безпека сталого, інклюзивного та смарт розвитку		
<i>Жемба А. Й., Адамчук Т. Л.</i>	Екологічний вимір світової економіки: передумови та основні тенденції	122
<i>Корнелюк О. А.</i>	Інноваційні бізнес-моделі та проекти циркулярної економіки	125
<i>Лахтюк О. П.</i>	Розвиток циркулярної економіки в ЄС	128
<i>Невельська А. А.</i>	Актуальність питання гендерної рівності в Україні у контексті сталого розвитку: виклики і загрози	130

слід створювати такі політичні і рамкові умови, які б сприяли інноваційній діяльності всіх суб'єктів економічної системи, що дозволить по-новому підходити до вирішення екологічних проблем.

Джерела та література

1. Електронні петиції. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL : <https://petition.president.gov.ua/petition/158830>.
2. Shergina L., Zhemba A. Mechanisms of environmental taxation in transition globalizing economies. *Periodyk naukowy Akademii Polonijnej*. Czestochowa: Akademia Polonijna w Czestochowie, 2017, 20 (2017) № 1, s. 143. С. 98–105. URL : <http://pnap.ap.edu.pl/index.php/pnap/article/view/125>.
3. World Energy Outlook 2022. International Energy Agency (IEA). URL : <https://www.iea.org/reports/world-energy-outlook-2022>.
4. Галушкіна Т. П., Жемба А. Й., Серницька К. В. Екологічна політика України в контексті глобальних кліматичних викликів. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування: зб. наук. праць*. Рівне, 2018. № 4 (84). С. 248–259.

О. А. Корнелюк – кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами Волинського національного університету імені Лесі Українки

ІННОВАЦІЙНІ БІЗНЕС-МОДЕЛІ ТА ПРОЄКТИ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ

Роботу виконано на кафедрі міжнародних економічних відносин та управління проектами ВНУ імені Лесі Українки

Проаналізовано переваги впровадження циркулярної економіки для зменшення «екологічного сліду». Розглянуто особливості циркулярних бізнес-моделей та проблеми їх використання, способи впровадження циклічних стратегій, шляхи подолання бар'єрів циркулярного розвитку. Досліджено світовий досвід інноваційних проєктів циркулярної економіки на прикладі окремих компаній.

Ключові слова: циркулярна економіка, циркулярна бізнес-модель, сталий розвиток, інноваційний проєкт.

Korneliuk O. A. Innovative business models and projects of the circular economy.

The benefits of implementing of the circular economy to reduce the «ecological footprint» are analyzed. Features of circular business models and problems of their use, ways of implementing circular strategies, ways of overcoming barriers of circular development are considered. The global experience of innovative projects of the circular economy was studied. The use of an inclusive circular economy contributes to the sustainable development goals and helps to solve the problems of global supply shortages, geopolitical problems and inflation. As a result, the possibility of efficient movement of materials, energy, labor and information is created for the purpose of restoring natural and social capital.

Key words: circular economy, circular business model, sustainable development, innovative project.

В сучасних умовах зростаючого споживання та посилення антропогенного навантаження на навколишнє середовище все більшої актуальності набувають питання ресурсозбереження, переробки відходів та зменшення «екологічного відбитку», який є доволі значним – у 2022 р. він сягнув показника 1,75, тобто Землі потрібно більше ніж півтора року для відновлення того, що використовують за рік. Такими є наслідки лінійної економіки, яка розвивається за принципами «взьми – зроби – утилізуй» (take – make – dispose). Очевидною стає необхідність переходу до відновної промислової системи, багаторазового використання ресурсів для повної реалізації їхньої цінності. Саме на це спрямовані базові принципи циркулярної економіки щодо зменшення використання, повторного використання та переробки (reduce, reuse, recycle). Глобальний дефіцит поставок, геополітична напруга та інфляція стали додатковими викликами для виробників. Використання інклюзивної циркулярної економіки сприяє досягненню цілей сталого розвитку та допомагає вирішенню зазначених проблем. В результаті запровадження циркулярних бізнес-моделей створюється можливість ефективного переміщення матеріалів, енергії, праці та інформації з метою відновлення природного та соціального капіталу [1; 3].

Міжнародна консалтингова компанія Bain & Company на основі досліджень, проведених спільно з Всесвітнім економічним форумом, сформувала висновки, що багато суб'єктів бізнесу мають намір до 2030 р. подвоїти частку доходу від продуктів і послуг на основі рециклінгу, однак у них виникають проблеми із залученням постачальників та визначенням пріоритетів циркулярності. Приклади успішних практик запровадження циркулярної економіки свідчать, що перевагу отримують компанії з інноваційними бізнес-моделями. Попри труднощі та ризики, компанії-лідери визнають, що циклічні продукти та бізнес-моделі можуть прискорити зростання, скоротити витрати та підвищити стійкість, готуючи підприємство до низьковуглецевого майбутнього. Дослідження доводять, що підтримка циркулярних ініціатив може допомогти скоротити глобальні викиди вуглекислого газу на 39 % та збільшити ВВП Європи на 0,5 % до 2030 р. [4].

Розробка циклічних продуктів або стратегій потребує нових способів мислення. Інноваційні циркулярні бізнес-моделі реалізують через запровадження нових фаз використання продукту шляхом перепродажу, ремонту чи відновлення. RealReal (США) посприяла розвитку ринку вживаних предметів розкоші, продаючи автентифіковані бренди в Інтернеті та в магазинах. Французький стартап Back Market продає відремонтовану електроніку, включаючи смартфони та комп'ютери – за допомогою служб контролю якості та підтримки, ця новаторська компанія допомогла змінити погляди споживачів на купівлю вживаної електроніки. Більшість великих компаній встановили широкі цілі сталого розвитку, але лише деякі мають конкретні цілі циклічного розвитку, оскільки результати не виправдовують їх фінансових і стратегічних очікувань. Натомість для стартапів легше перейти на засади циркулярності, оскільки молодші компанії не мають довготривалих фондів прибутку, які потрібно захистити, або капіталомістких активів, для яких вони повинні максимізувати прибуток.

Проблема полягає у створенні правильної міжфункціональної координації для впровадження циклічної стратегії. Багато компаній використовують один із двох підходів: знизу вгору або зверху вниз. Кожна з них має тенденцію збиватися з різних причин. Стратегії «знизу вгору» зазвичай зосереджені на одній або двох циклічних можливостях на основі операцій у рамках існуючого ланцюжка створення вартості. Це, як правило, невеликі пілотні проекти, яким важко продемонструвати доцільність подальшого впровадження. Стратегії «зверху вниз», що охоплюють увесь ланцюжок створення вартості, часто зазнають невдачі, оскільки вони надто загальні, щоб втілити їх у конкретні ініціативи. Інноваційні бізнес-моделі та успішні ініціативи циркулярності вимагають точної та детальної міжфункціональної координації на основі одночасного застосування двох цих підходів. Компанії-лідери циркулярної економіки будують циклічну бізнес-стратегію в три кроки. Вони планують потенціал кругових потоків у своєму існуючому ланцюжку

створення вартості, вибирають варіанти, які створюють найбільшу цінність, і починають масштабувати циклічний бізнес та екосистему. Наприклад, гігант споживчих товарів *Unilever* поставив за мету перейти на 100 % придатну для повторного використання, вторинну переробку або компостування упаковки до 2025 р. *Michelin* планує до 2048 р. виготовляти шини на 80% із екологічно чистих матеріалів, а кожна шина буде перероблена [4].

Компанія *Rheaply* робить недостатньо використані ресурси доступнішими за допомогою свого програмного забезпечення B2B. Це відкриває можливості обміну для глобальної економіки, сприяючи організаціям максимально використовувати інструменти та обладнання. У свою чергу, є менший попит на придбання нових. Завдяки своєму керованому ринку *thredUP* створив спосіб перепродажу вживаного одягу на одній із найбільших онлайн-платформ для жіночого та дитячого одягу. Покупці *thredUP* мають доступ до постійно мінливого асортименту високоякісного одягу за низькими цінами від понад 35 000 брендів. Інший приклад циркулярності в індустрії моди – глобальна платформа перепродажу дизайнерської моди *Vestiaire Collective*, яка налічує 11 млн. учасників у 80 країнах. *Vestiaire* використовує можливості цифрових технологій, щоб зв'язати невикористані предмети одягу з новими клієнтами, тим самим збільшуючи кількість використань. Вони також сподіваються розвивати циклічне мислення, заохочуючи своїх користувачів купувати речі кращої якості і ретельно доглядати за ними, щоб максимізувати цінність їх перепродажу. Компанія *Gerrard Street* вперше запровадила послугу передплати на свої модульні навушники. Модульна конструкція дозволяє повторно використовувати 85% компонентів. *Kaer* (компанія-виробник продуктів і послуг у сфері кондиціонування повітря) перевела свій бізнес на охолодження як послугу, що дозволило власникам будівель купувати «охолодження», а не купувати обладнання. *Kaer* використовує модульний підхід до проектування, щоб додавати або видаляти блоки кондиціонування повітря за потреби в поєднанні з розумним штучним інтелектом і технологією для оптимізації роботи систем охолодження будівель. *Signify* (транснаціональна світлотехнічна корпорація, що виробляє та продає електричні лампи та освітлювальні прилади) пропонує «освітлення як послугу» (LaaS) для своїх комерційних і державних клієнтів. За контрактом LaaS *Signify* встановлює, експлуатує та обслуговує системи освітлення, а клієнти сплачують щомісячну плату за послуги за світло. Це абсолютно новий підхід до освітлення, у якому капітальні витрати на купівлю обладнання замінюють щомісячними платежем за продуктивність [2].

Позитивний досвід запровадження інноваційних циркулярних проєктів є хорошим прикладом для українських компаній та може бути використаний для ефективного і безпечного використання ресурсів під час відбудови поствоєнної економіки.

Джерела та література

1. Війкман А., Сконберг К. Циркулярна економіка та переваги для суспільства. URL : <http://www.clubofrome.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/The-Circular-Economy-CoR-UA-2.pdf>.
2. Circular examples collection: Innovative business models. URL : <https://ellenmacarthurfoundation.org/circular-examples-collection-innovative-business-models>.
3. How is a circular economy different from a linear economy? URL : <https://kenniskaarten.hetgroenebrein.nl/en/knowledge-map-circular-economy/how-is-a-circular-economy-different-from-a-linear-economy>.
4. The Circularity Challenge: Expect Disruption and Get Out in Front of It (2022). URL : https://www.bain.com/insights/circularity-challenge-expect-disruption-and-get-out-in-front-of-it/?gclid=Cj0KCQjwguGYBhDRARIsAHgRm49rh9Nn-yOx5mrbW8DvAwBQjiJBpMk2UFCYvaYy-sFrRFuVYCd_9gaAj9YEALw_wcB.
